

Dosarul nr. 2ra-1152/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. Gh. Stratulat)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, I. Țurcan, L. Pruteanu)

DECIZIE

28 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de către Vasile Chihai
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Vasile Chihai împotriva
lui Zakro Tcheishvili cu privire la încasarea prejudiciului material și moral
împotriva deciziei din 21 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care
a fost admis apelul declarat de către Zakro Tcheishvili, reprezentat de avocatul Radu
Rusanovschi, casată hotărârea din 25 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul
Centru și adoptată o nouă hotărâre

constată:

La 7 martie 2018, Vasile Chihai a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Zakro Tcheishvili cu privire la încasarea prejudiciului material și
moral.

În motivarea acțiunii a invocat că la 10 octombrie 2016, prin intermediul
ziarului „Makler”, a făcut cunoștință cu Zakro Tcheishvili și s-au înțeles că acesta,
împreună cu alți lucrători angajați de către Zakro Tcheishvili, vor face reparație în
locuința lui, într-un termen de aproximativ 5 săptămâni.

A menționat că în perioada 10 octombrie 2016 – 29 octombrie 2016, i-a achitat
lui Zakro Tcheishvili suma de 13 000 de lei, la solicitarea ultimului, pentru reparația
apartamentului.

La propunerea de a încheia un contract de prestări-servicii sau de a întocmi o
recipisă, Zakro Tcheishvili a refuzat, asigurându-l că toate lucrările vor fi efectuate.

A indicat că la 29 octombrie 2016, s-a prezentat la apartamentul său și a
depistat că meșterii angajați nu mai erau, pe masă fiind lăsate cheile de la apartament
și în aceste circumstanțe de urgență a căutat alt meșter, iar în timpul lucrărilor a
depistat că caloriferele erau deteriorate în număr de 25 și reieșind din costul unei
secții de 200 de lei, paguba pricinuită constituie suma de 5 000 de lei.

La fel, a constatat și alte daune și anume, dispariția lacății, pe care a procurat-o la prețul de 350 de lei și care urma a fi instalată, deteriorarea unei chei franceze la prețul de 200 de lei, precum și deteriorarea altor instrumente de lucru, fiind nevoit să schimbe și ușa la prețul de 1900 de lei.

Încercările lui de a-l contacta pe Zakro Tcheishvili nu s-au soldat cu succes, deoarece acesta nu răspundea la apeluri și acest lucru demonstrează că Zakro Tcheishvili a profitat de încrederea lui, a însușit bani și bunuri și i-a cauzat un prejudiciu considerabil în sumă de 7000 lei, valoarea pagubei pentru dânsul fiind una enormă, deoarece este pensionar, prin ce i-a fost cauzat și un prejudiciu moral, fiind nevoit să se adreseze și la organele de poliție.

A menționat că la 2 decembrie 2016, a depus o cerere către IP Centru DP mun. Chișinău, prin care a solicitat organelor de poliție să întreprindă măsuri în privința lui Zakro Tcheishvili și la 6 iulie 2017, i-a fost adus la cunoștință că prin procesele-verbale contravenționale din 20 decembrie 2016, Zakro Tcheishvili a fost atras la răspundere contravențională pentru comiterea contravențiilor prevăzute de art. 106 și art. 263 alin. (1) Cod contravențional.

A subliniat că în circumstanțele menționate, în prag de iarnă, cu caloriferele sparte, fără reparația finisată, i-a fost cauzat un prejudiciu material de aproximativ 7000 de lei, acest fapt provocându-i stres, nervozitate și suferințe psihice, astfel încât prejudiciul moral l-a estimat la suma de 7 000 de lei.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 45 alin. (1) Cod contravențional, art. 1398 alin. (1), 1422 alin. (1) și (2), 1423 Cod civil, în vigoare la acel moment, art. 166, 167, 85 alin. (1) lit. a), alin. (4) CPC.

A solicitat admiterea acțiunii și încasarea din contul lui Zakro Tcheishvili în beneficiul său a prejudiciului material în sumă de 7000 de lei și a prejudiciului moral în sumă de 7000 de lei.

Prin hotărârea din 25 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, acțiunea a fost admisă parțial.

Au fost încasate din contul lui Zakro Tcheishvili în beneficiul lui Vasile Chihai prejudiciul material în sumă de 7000 de lei și prejudiciul moral în sumă de 3000 de lei.

A fost încasată din contul lui Zakro Tcheishvili în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 370 de lei.

Prin decizia din 21 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de către Zakro Tcheishvili, reprezentat de avocatul Radu Rusanovschi, casată hotărârea din 25 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru și adoptată o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 18 mai 2020, prin intermediul Oficiului Poștal, Vasile Chihai a declarat recurs împotriva deciziei din 21 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea în vigoare a hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel pe care o consideră neîntemeiată.

A obiectat că decizia instanței de apel a fost adoptată cu aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural și că concluziile instanței de apel sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei.

A susținut că speței sunt aplicabile prevederile art. 45 alin. (1) Cod contravențional, potrivit cărora dacă prin contravenție a fost cauzat un prejudiciu, persoana prejudiciată este în drept să-și valorifice pretențiile civile în procedură civilă.

Astfel, prezentul litigiu rezultă dintr-o procedură contravențională, prin urmare a considerat că prima instanță just a ajuns la concluzia că prin procesele-verbale contravenționale s-a constatat vinovăția lui Zakro Tcheishvili și cauzarea lui Vasile Chihai a unui prejudiciu material și moral.

Mai mult decât atât, instanța de apel s-a bazat pe motivele invocate de Zakro Tcheishvili pur declarative, fără a fi prezentate careva probe în acest sens.

A subliniat că Zakro Tcheishvili nu a prezentat vreo dovadă de contestare a deciziei agentului constatat din motive de lipse de probe sau încălcări procesuale, pe care se bazează instanța de apel, fapt ce demonstrează că Zakro Tcheishvili a fost de acord cu circumstanțele constatate de agentul constatat.

Ca urmare, în opinia recurentului, instanța de apel neîntemeiat a respins argumentele și probele prezentate de el, invocând că nu s-a constatat existența faptei sau delictului.

La 24 august 2020, prin intermediul Oficiului Poștal, Zakro Tcheishvili, reprezentat de avocatul Radu Rusanovschi a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursului declarat de Vasile Chihai.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 9 martie 2020, ceea ce se atestă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 80), însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei din 21 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în termenul legal.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea în vigoare a hotărârii primei instanțe din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) lit. a) și c) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța

judecătorească nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) CPC, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

După cum rezultă din materialele cauzei, Vasile Chihai înaintând acțiunea în judecată împotriva lui Zakro Tcheishvili, a solicitat încasarea din contul lui Zakro Tcheishvili în beneficiul său a prejudiciului material în sumă de 7000 de lei și a prejudiciului moral în sumă de 7000 de lei.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanță a admis acțiunea parțial, a încasat din contul lui Zakro Tcheishvili în beneficiul lui Vasile Chihai prejudiciul material în sumă de 7000 de lei și prejudiciul moral în sumă de 3000 de lei și a încasat din contul lui Zakro Tcheishvili în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 370 de lei.

Judecând apelul declarat de către Zakro Tcheishvili, reprezentat de avocatul Radu Rusanovschi, instanța de apel a admis apelul, a casat hotărârea din 25 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru și a adoptat o nouă hotărâre prin care a respins acțiunea ca fiind neîntemeiată.

La adoptarea unei asemenea soluții, instanța de apel a concluzionat că existența procesului-verbal cu privire la contravenție întocmit în privința lui Zakro Tcheishvili nu dovedește întru totul vinovăția lui Zakro Tcheishvili și nu atrage răspunderea delictuală, fără probarea prejudiciului material.

A conchis instanța de apel că în speță lipsește elementul esențial pentru angajarea răspunderii delictuale a lui Zakro Tcheishvili și anume raportul causal dintre faptă, prejudiciu și vinovăție.

Instanța de recurs constată, însă, că instanța de apel la adoptarea deciziei a interpretat eronat legea și a dat o apreciere greșită materialului probator anexat la dosar, pe când prima instanță, justificat, pronunțându-se asupra aspectelor importante, având în susținere cadrul legal aplicabil în speță, a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii înaintate de către Vasile Chihai.

Astfel, după cum se constată la caz, la 20 decembrie 2016, în privința lui Zakro Tcheishvili, de către agentul constator al Inspectoratul de Poliție Centru a Direcției de Poliție mun. Chișinău, a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI03593562 în baza art. 263 alin. (1) Cod contravențional, pe faptul comiterii contravenției la dresa mun. XXXXX str. XXXXX ap. X, manifestată prin desfășurarea activității de întreprinzător ilegale și efectuarea lucrărilor de construcție prin apartamente fără vreun contract, fiind sancționat cu amendă în mărime de 50 unități convenționale, echivalentul a 1000 de lei (f. d. 5).

Tot, la 20 decembrie 2016, în privința lui Zakro Tcheishvili, de către agentul constator al Inspectoratul de Poliție Centru a Direcției de Poliție mun. Chișinău, a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI03593563 în baza art. 106 Cod contravențional, pe faptul comiterii contravenției la adresa mun.

XXXXX str. XXXXX ap. X, manifestată prin cauzarea de daune materiale, prin abuz de încredere față de Vasile Chihai, căruia nu i-a finisat lucrările de construcție până la sfârșit, a luat banii și a plecat.

Ca urmare, lui Zakro Tcheishvili i-a fost aplicată sancțiunea contravențională sub formă de amendă în mărime de 20 unități convenționale, echivalentul a 400 de lei (f. d. 4).

Conform art. 1398 Cod civil, în vigoare la acel moment, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

În interpretarea corectă a normei de drept enunțate, este de înțeles că componența delictului civil constituie o totalitate de elemente esențiale formulate de legiuitor ca necesare și suficiente pentru angajarea răspunderii delictuale. Componența delictului civil include următoarele elemente (condiții): prejudiciul, fapta ilicită, raportul causal dintre faptă și prejudiciu și vinovăția și, care sunt condițiile generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale.

Coroborând prevederile enunțate la materialului probator administrat în speță, instanța de recurs reține ca fiind justă concluzia primei instanțe precum că în acțiunile lui Zakro Tcheishvili se întrunesc elementele componente ale delictului civil prevăzut de art. 1398 Cod civil, pentru a fi tras la răspundere materială.

În acest aspect, instanța de recurs apreciază critic reținerea instanței de apel precum că în speță lipsește elementul esențial pentru angajarea răspunderii delictuale a lui Zakro Tcheishvili și anume raportul causal dintre faptă, prejudiciu și vinovăție.

Or, contrar concluziei instanței de apel, existența raportului de cauzalitate dintre prejudiciu și fapta ilicită manifestată prin cauzarea de daune materiale lui Vasile Chihai de către Zakro Tcheishvili, este confirmată prin procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI03593563 întocmit în privința lui Zakro Tcheishvili în baza art. 106 Cod contravențional, precum și prin procesul-verbal cu privire la actele de constatare din 19 decembrie 2016, întocmit de către organul de constatare al Inspectoratului General al Poliției, din care rezultă că Zakro Tcheishvili împreună cu două persoane au început lucrările în apartamentul nr. X din str. XXXXX mun. XXXXX, ce-i aparține cu drept de proprietate lui Vasile Chihai, unde au lucrat pe parcursul a 3 săptămâni, la data de 29 octombrie 2016 Vasile Chihai a achitat lui Zakro Tcheishvili suma de 13000 de lei pentru lucrările de reparație, după care, Zakro Tcheishvili, luând banii, a plecat fără a finisa lucrările, precum și faptul că pe parcursul efectuării lucrărilor de către Zakro Tcheishvili în apartament au fost deteriorate caloriferele și a fost deteriorată ușa de la intrarea în garaj, precum și roata de la roabă (f. d. 7).

Aici, de principiu este de notat că actele contravenționale menționate în privința lui Zakro Tcheishvili, nu au fost contestate de ultimul în ordinea prevăzută de legislația în vigoare, acestea fiind în vigoare și până în prezent.

Astfel fiind, cele menționate mai sus demonstrează cu certitudine vinovăția civil delictuală a lui Zakro Tcheishvili în cauzarea daunelor materiale lui Vasile Chihai, fapt ce resping concluzia instanței de apel precum că Zakro Tcheishvili nu i-ar fi cauzat lui Vasile Chihai un prejudiciu material.

Instanța de recurs consideră ca lipsită de sens și reținerea instanței de apel precum că existența proceselor-verbale cu privire la contravenție nu dovedește și faptul că între Zakro Tcheishvili și Vasile Chihai au existat careva raporturi juridice.

Și asta deoarece, contrar acestei rațiuni a instanței de apel, prin procesul-verbal de audiere a contravenientului din 20 decembrie 2016, precum și din conținutul cererii de apel, însuși Zakro Tcheishvili a recunoscut existența înțelegerii între Zakro Tcheishvili și Vasile Chihai cu privire la efectuarea lucrărilor de reparație în apartamentul nr. X din str. XXXXX mun. XXXXX și efectuarea de către el a lucrărilor de reparație, precum și aplicarea față de el a sancțiunii contravenționale pentru cauzarea de daune materiale, prin abuz de încredere față de Vasile Chihai (f. d. 8, 64-65).

În conexiunea celor relatate, se constată că prima instanță corect a conchis asupra temeiniciei acțiunii cu privire la încasarea prejudiciului material, confirmat prin procesul-verbal cu privire la actele de constatare din 19 decembrie 2016, întocmit de organul de constatare al Inspectoratului General al Poliției.

Ce ține de cuantumul prejudiciului solicitat de Vasile Chihai în sumă de 7000 de lei, instanța de recurs consideră că în situația în care intimatul Zakro Tcheishvili nu a prezentat, pe parcursul examinării cauzei în fond, probe justificative ce ar demonstra contrariul, se atestă corectitudinea concluziei primei instanțe cu privire la repararea prejudiciului material în sumă de 7000 de lei.

Potrivit art. 1398 Cod civil, în vigoare la acel moment, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare, *în cazurile prevăzute de lege*, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Totodată, Conform art. 45 alin. (1) Cod contravențional, persoana al cărei drept sau interes legitim a fost lezat prin contravenție îl poate apăra prin acțiune civilă depusă conform legislației procedurale civile. Această persoană are în special dreptul la repararea prejudiciului patrimonial și a celui nepatrimonial cauzate prin contravenție.

Prevederile art. 387 alin. (1) și (2) Cod contravențional, indică că prin vicitimă se înțelege persoana fizică sau persoana juridică căreia, prin contravenție, i-au fost cauzate prejudicii morale, fizice sau materiale.

Iar conform art. 1422 alin. (1) și (2) Cod civil, în vigoare la acel moment, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

Prin prisma acestor prevederi legale, reieșind din specificul acțiunii, instanța de recurs atestă că Vasile Chihai este îndreptățit să solicite și repararea prejudiciului moral, ca urmare a comiterii de către Zakro Tcheishvili a contravenției prevăzute de art. 106 Cod contravențional - cauzarea de daune materiale prin înșelăciune sau abuz de încredere, în cazul în care fapta nu reprezintă o sustragere și nu întrunește elementele unei infracțiuni, fiind cert că Vasile Chihai a avut în cauza contravențională respectivă calitatea de victimă.

Astfel, în conformitate cu dispozițiile art. 1423 alin. (1) și (2) Cod civil, în vigoare la acel moment, mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Ca urmare, prima instanță cu aplicarea corectă a legii materiale care guvernează raportul juridic litigios, creând condiții obiective participanților la proces, just a ajuns la concluzia de a încasa de la Zakro Tcheishvili în beneficiul lui Vasile Chihai prejudiciul moral în mărime de 3000 de lei, care ar constitui o satisfacție echitabilă pentru suferințele psihice suportate de către Vasile Chihai, în rezultat contravenției comise de către intimat.

Or, cuantumul prejudiciului moral pretins de către Vasile Chihai în mărime de 7000 de lei, este vădit disproporțional și excesiv în raport cu criteriile stabilite la caz și principiul general al echității.

În conformitate cu prevederile art. 98 alin. (1) CPC, cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanța judecătorească, precum și taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pîrît proporțional părții admise din acțiune dacă pârâtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.

Iar în conformitate cu art. 3 alin. (1) lit. a) și e) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 3 decembrie 1992, pentru cererile de chemare în judecată privitor la litigiile cu caracter patrimonial, cererile de contestare a unui titlu executoriu sau a unui alt document prin care încasarea se produce în mod incontestabil se achită taxă de stat de 3 % din valoarea acțiunii sau din suma încasată, dar nu mai puțin de 150 de lei și nu mai mult de 25000 de lei de la persoanele fizice și nu mai puțin de 270 de lei și nu mai mult de 50000 de lei de la persoanele juridice și pentru cererile de chemare în judecată cu caracter nepatrimonial în mărime de 500 %.

Având în susținere prevederile enunțate, instanța de recurs atestă și temeinicia concluziei primei instanțe cu privire la încasarea din contul lui Zakro Tcheishvili în beneficiul bugetului de stat, a taxei de stat în sumă de 370 de lei.

Pentru motivele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat, care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, art. 445 alin. (3) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Vasile Chihai.

Se casează integral decizia din 21 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 25 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Vasile Chihai împotriva lui Zakro Tcheishvili cu privire la încasarea prejudiciului material și moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu